

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . 1.70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

== Ilustrati: ==
 Enostolna petlivrata (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavna, osmrtelna itd.:
 enostolna petlivrata po 20 vin.
 == Poslano: ==
 enostolna petlivrata po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno na-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
 pošne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Na našem severnem bojišču mir. — Dankl in Auffenberg sta se združila z glavno armado. — Naši ujeli doslej 41.000 Rusov in 300 ruskih topov. — Rusi vrženi iz vzhodne Pruske.

Na severnem bojišču orožje počiva. Tri tedne so se naše vrle čete skoro neprestano borile proti velikanski ruski premoči. Sedaj so se zbrale na ugodnih pozicijah, da se pripravijo za nadaljne boje. Tudi armadi generala Dankla in Auffenberga, o katerih so se širile razne neresnične govore, sta se sedaj združili z našo glavno armado.

Ogrski ministrski predsednik grof Tizza se je o sedanjem vojnem položaju sledeče izjavil: »Boji naših čet proti Rusom dokazujejo, na kaki višini stoji naša armada in kako izvrstno dan za dnem zpolnjuje svojo nalogo. Proti hrabrosti naših čet so se mogli Rusi dosedaj postaviti le svojo premoč. Da je mogla Rusija nastopiti s tako premočjo, je neovrgljiv dokaz, da je že mesec in mesec mobilizirala. Ne da bi doživela kak poraz je naša armada ohranila svojo enotnost. Z vsemi svojimi oddelki je bila ves čas v nepretrgani zvezi. Naša armada stoji tudi danes pred sovražnikom nedotakljena in polna zaupanja v zmago.«

Nemci so pod izvrstnim vodstvom generala Hindenburg vrgli Ruse iz vzhodne Pruske. Hindenburg je bil prvotno na zahodnem bojišču. Ko je bil imenovan vrhovnim poveljnikom na vzhodnem bojišču, se je takoj podal z posebnim vlakom na svoje novo mesto. Med vožnjo je neprestano dobival brzokrajna poročila o vojnem položaju. Napravil je načrt in pošiljal iz postaj, kjer so menjavali lokomotive, povelja svoji vzhodni armadi. Ko je prišel na bojišče, je takoj sledila zmaga za zmago. Najprej je uničil rusko armado ob mazurskih jezerih; ujel nad 90.000 Rusov in veliko vojnega plena. Nato je dal svojim četam nekaj dni počitka, da se je potem lahko s preživljenimi močmi vrgel na Ruse pri Insterburgu. Tudi tu je zmagal, četudi mu je hotel priti za hrbet nov ruski (22.) armadni zbor. Danes v vzhodni Pruski ni nobenega Rusa več in Hindenburg je že prekorčal rusko mejo.

× × ×

NAŠE SEVERNE BRAMBE SILE DO- SLEJ ZMAGOVITE.

Dunaj, 16. sept. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalskega urada se uradno poroča: Zmaga na Huezvi je ustvarila vojni položaj, ki je omogočal, da so naše čete prešle k napadu na močne ruske sile, ki so vdrle v vzhodno Galicijo. Ker se je pokazala potreba, da se podpre naša armada, ki se je po bojih vzhodno od Lvova pomaknila nazaj, je dobila zmagovita komarova armada povelje, da po kratkem zasledovanju premagane sovražnika vstopi na mesto nekaj slabših moči, svoje glavne sile pa razvrsti v prostoru Narol-Uhnov (severno od Ravaruske) za prodiranje v smeri proti Lvovu t. j. skoro ravno v nasprotno stran, nego je doslej ofenzivno prodirala; to se je izvedlo že 4. septembra. Kakor je bilo videti, so Rusi po brezbojnem zavzetju izpraznjene Lvova nameravali izvesti stranski sunek proti Lublinu, o čemer so mislili, da pač lahko nuste v nemar našo armado, ki se je bila pomaknila nazaj za grodeško jezersko črto. Medtem je pa stala ta armada pripravljen, da poseže v pričevarno biško naše od se vera proti Lvovu približajoče armade. Le-ta je 5. septembra že segla čez železniško progo Ravaruska — Horynice.

Z levim krilom nadalje obvladujoča prostor Ravaruske, se je 6. septembra z desnim krilom začela do Kur-nikova in 7. septembra stovila v resne boje z močnimi, proti severu pomaknjenimi sovražnimi silami. 6. septembra ob jutranjem svitu se je na 70 km široki franoti Komarno—Ravaruska začel naš splošni napad, ki je do 11. septembra vseskozi uspešno počel in zlasti južno prodril do blizu Lvova.

Kljub tem vsnehom je bilo potrebno odrediti novo grupiranje naše armade, ker je bilo njeno severno krilo pri Ravaruski oporoženo in ker so sveže ruske čete v veliki premoči prodirale tako proti armadi, boreči se v smeri Krasnik, kakor tudi v prostoru med le-to in Lvovskim bojiščem.

V težkih bojih vzhodno od Grodeka 10. septembra so se pri tamošnji napadajoči diviziji nabrali vrhovni armadni poveljniki nadvojvoda Friderik in nadvojvoda Karol Franc Jožef.

Kakor v vseh dosedanjih bitkah in bojih so se naše vrle, sedaj že 3 tedne neprestano v boju se nabijajoče čete, tudi pred Lvovom borile po svojih najboljših močeh in znova dokazale svojo bravuro in izbornost.

V petdnevni bitki je bilo na obeh straneh težkih izgub. Zlasti pri Ravaruski je bilo več ruskih močnih napadov krvavo odbitih. Zopet je bilo ujetih mnogo ruskih oddelkov, med njimi veliko častnikov.

Iz izkazov naše vodilne etapne oblasti izhaja, da je bilo doslej v notranjost monarhije preneljanih 41.000 Rusov in 3000 Srbov. V bojih smo doslej osvojili nad 300 poljskih topov.

Če se vse reasumira, se lahko povdarja, da je doslej naša armada na aktiven način in v velejunaških bojih uspešno nastopala proti hrabro in trdovratno borečemu se sovražniku.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

PREMEŠČENJE GALIŠKIH OBLASTI.
 Krakov, 15. sept. Gališko deželno nadsodišče je premeščeno v Tarnov in ravno tje tudi poštno ravnateljstvo.

IZJAVA CARJA NIKOLAJA O LUBLINU.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Berlina iz popolnoma zanesljivega vira, da se je car glede Lublina izjavil tako-le: Avstro-ogrsko čete se morajo vreči nazaj, čeprav bi pri tem padlo tudi 200.000 Rusov.

POVIŠAN VOJNI DAVEK V RUSIJI.

Berlin, 13. sept. Glasom peterburških vesti je ruska vlada sklenila zvišati vojni davek tudi pri poštini in brzojavnih pristojbinah.

NEMŠKA KOLONIJA V BUDIMPEŠTI ZA RANJENCE.

Budimpešta, 16. septembra. (Kor. ur.) Nemška kolonija je osnovala poseben oddelk za saniteto. Poslala je vdanostno izjavo avstrijskemu cesarju Francu Jožefu in nemškemu cesarju Viljemu. Oba sta milostno odgovorila v zahvalnih besedah. Nadvojvoda Franc Salvator pa je posebej izrekel svojo hvalo.

POLJSKO LJUDSTVO V OBRAMBI PROTI RUSOM.

Karkoli more, stori Poljak za svojo neodvisnost. Poslal je v vojsko najbolj-

še vojake, dal je konja, dal kravico »svojo matko rediteljico«, dal vozove, — a sedaj pridno zbira darove za poljske legije.

V darežljivosti za poljsko vojsko se poljsko ljudstvo ne da prekositi ne od graščaka, ne od duhovščine in ne od meščanstva, občine in vasi poljske si nalagajo davek za narodne namene.

Pred kratkim sem imel priliko, da vidim z lastnimi očmi, kako je hodil župan od hiše do hiše revne vasi in nabiral darila za poljskega vojščaka. — Ali ste že mnogo nabrali za poljske legije, gospod župan? vprašam prosjaka župana. — Zadosti, hvala Bogu. V denarju imamo že 260 K, razven tega smo nabrali 13 rac, 2 kuri, 10 piščet, 150 kil žita, 170 kil krompirja in 5 mer ovs. — Ali radi dajejo ljudje? — O, radi! Dajo, kar morejo, več ali manj, a da vsakdo. Ni ene hiše nismo naleteli, kjer ne bi bili prav nič dobili. — Kdo da največ? — Uboge vdove. Neredko vzamejo zadnji groš iz škrinje ali iz nedrija, da ga vržejo v skupno narodno blagajno. — Kaj ne bi dale, pravijo, ko vendar oni tako zelo potrebujejo naše pomoči. Čeprav samo enkrat na dan jemo, bo nam bolje, kakor onim, ki so šli ali pojdejo v vojno.

Veliko radodarnost dokazujejo najnižji in najubožnejši sloji ljudstva. Srečam revno beračico. Iztegne roko in zaprosi miloščine. Dam jej, kolikor morem. — Samo ne napijte se, žena, ker časi so težki. — O, gospod, tega nikoli ne napravim. Kar izprosim, dam za revne vojake. Že sem dala 30 jajec in 20 vinarjev za sladkor. —

— No, mamka, ali bomo zmagali Ruse? — O, da! — Saj ne spim in ne jem, samo Jezusa prosim neprestano, da bi bili Rusi na naši zemlji pogubljeni.

Dobro in plemenito srcé našega ljudstva vidiš na vsakem koraku. Koliko gorečih vzdihov zaupljive molitve kipi pred oltarjem božjim k nebu, da zmaga naša vojska, to ve sam Bog.

Giblje se poljsko ljudstvo; njega oborožena roka, plamteče in upajoče srce njegovo pa predvsem odloči o boljši in srečnejši naši usodi.

Hindenburgova armada se koncentrirala.

Berlin, 16. sept. Nemški veliki glavni stan poroča: Na vzhodnem bojišču se Hindenburgova armada, po zaključnem zasledovanju sovražnika,

LISTEK.

Japonci.

Živo se še spominjam, kako nas je okoli leta 1885, na mariborski gimnaziji naš priljubljeni profesor zgodovine Lang prvokrat podrobneje seznanjal s čudovitim narodom japonskim, ki je menda ravno takrat v svojem cesarstvu uvedel parlamentarizem. Že takrat je, če se ne motim, znanj geolog prof. Snež, prvič oblikoval izraz: »rmena nevarnost«.

V tistih časih smo še malo vedeli o Japoncih. Ruskojaponska vojna nam je nudila priliko, da smo jih nekaj bolje spoznali. Pa še dandanes so Japonci v očeh Evropejca več ali manj uganjka. Poznavalec Japonske, Aleksander Dillmann, piše o njih med drugim tako-le:

Nobenega naroda še ni svet v toliko meri premalo in v toliko meri previsoko cenil kakor Japonce. Sodba o njih je še danes dokaj različna. Vzrok je ta: Že samo po sebi je težko, ustvariti si pravo sliko o tem narodu; poleg tega pa se še, zlasti zadnja leta, neprestano izpreminja. Japonska izza treh — štirih let je bila čisto drugačna ka-

kor je današnja. Sila in vihravost, s katerima se je ta dežela, včasih naravnost na smešen način, polastila evropskih naprav, sta nanjo docela posebno uplivali. Toda hitrost, s katero je Japonska napredovala, ni v pravem razmerju z notranjo močjo niene rasti.

Tujec, ki pride na Japonsko, dobi le malokdaj, jasno sliko. Če je vplivna oseba, skrbje Japonci po izredno pozornem spremstvu, da potuje po natančno določeni črti. Na svoji poti ne zagleda ničesar, kar oblasti nočejo, da bi videl. Tudi navadnega speljejo, če le močje, na široko cesto evropskih turistov: Kobe—Kyoto—Yokohama—Tokyo—Nikko, morda tudi v gore: v Miyanos-hito, in čez notranje morje na sveti otok Miyajima. Kdor bi hotel kaj drugega videti, ne more naprej, če ne pozna japonščine, če se popolnoma ne prilagodi japonskemu načinu življenja, in zlasti, če nima posebnih priporočilnih listin od oblasti.

Japonska je še dandanes dežela ugank. Japonci so moistri v umetnosti prevare. Jezik jim služi za to, da zakrivajo, kaj mislijo. Kadar sklepata Japonca kakšno kupčijo, govorita cele pol ure morda o češnjavih cvetih, nadaljne pol ure se drug drugega molče oprezujeta in le tri minute govorita navidežno mimogrede, o kupčiji. Japonci uporabljajo

jo namreč umetnost »dšiu-dšitsu« nele v rokoborbi, marveč tudi pri kupčijah. Japonec smatra za najvišjo umetnost, da v boju uporabi moč nasprotnikovo svojemu lastnemu navalu in napadu v korist in nasprotniku s pomočjo nepričakovane poteze škodovati z njegovo lastno silo. Ta »dšiu-dšitsu« se opaža v japonski trgovini, veleobrti, v politiki. Kar Japonci sedaj nameravajo proti Nemčiji, ni drugo kakor majhen »dšiu-dšitsu«.

Značilno je, kako se Japonci boje vohunov; zlasti se to pokaže, če sumijo v kakem potniku nemškega častnika. Ako zapazijo, da imaš s seboj fotograf-ski stroj, bodi gotov, da te bodo oči japonskih oblasti povsod z izredno prijaznostjo spremljale.

Tukaj velja pač pregovor: Kdor ni bil za pečjo, ne hodi drugega za peč iskat! Znano je namreč, da so Japonci v tej stroki nedosegljivi mojstri. Iz rusko-japonske vojne vemo, da so imeli Japonci takrat na tisoče preoblečenih vohunov. »Kitajski« sluga carskega namestnika Aleksejeva je bil v resnici major japonskega generalnega štaba in »kitajski« krčmar v Port-Arturju, pri katerem se je ruski generalni štab naslajal na kulinarčnih posebnostih, je bil v resnici japonski mornariški častnik. Japonci pa imajo tudi izredne last-

nosti za ta posel. To so: zaničevanje smrti, goreče domoljubje, naravna nardarjenost, mirnost in prisotnost duha.

Kar se tiče hrabrosti in vojaških vr-lin Japoncev, smo jih spoznali že v vojni s Kitajsko, občudovati pa smo jih morali v vojni z Rusijo, zlasti pri re-skoku na Port-Artur, v bitki ob reki Yalu in takrat, ko so uničili mogočno rusko brodogradnjo, ne da bi sami izgubili le eno ladjo.

Svojo moč so črpali Japonci doslej iz svoje vernosti. Državna vera, »Shintoizem« je oboževanje narodnih junakov in pradedov, torej vera domovinske ljubezni.

Poznavalci pa so začeli dvomiti, ali bo ta moč še tudi v naprej obstala. Velike izpremembe, ki se neprestano vrše na Japonskem, izpodjedajo moralno vrednost naroda in s tem tudi njegove vojaške vrline.

Značilno je, da so Japonci pokazali Nemcem, kakor le-ti trdijo, grdo nezahvalnost. Kajti na Nemškem so se Japonci največ naučili. Cele japonske proučevalne komisije so prepotovale vso Nemčijo ter presadile na domača tla vse, kar so videle dobrega v nemški državni upravi, v vojaštvu in gospodarstvu. V resnici je bil upliv Nemčije na Japonsko nekaj časa velik. Po japonsko-kitajski vojni se je plašč obrnil. Pri

urejuje. V Zgornji Šleziji razširjene vesti o neki grozeči nevarnosti, niso utemeljene.

× × ×

NAŠ CESAR ODLIKOVAL NEMŠKA GENERALA.

Dunaj, 15. sept. Cesar je podelil nemškemu generalu pl. Hindenburgu veliki križec reda sv. Stefana in vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo, generalu Ludendorffu pa red železne krone prvega razreda z vojno dekoracijo.

POLJAKI IN NEMCI.

(Od časnikarskega urada o. kr. vojnega ministrstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Krakov, 16. sept. »Nowa Reforma« se peča z bodočimi razmerami Poljakov v Nemčiji. List izvaja, da se morajo sedanje razmere temeljito izpremeniti. Na Pruskem se je smatralo kot samoposobi umljivo, da je »Ostmarkverein« ustavil svoje delovanje. Sme se upati, da bo sedanja izprememba javnega

mnenja v Nemčiji nasproti Poljakom rodila trajne politične posledice. Hakatizem ni značil zgolj žovinizma, marveč so se hoteli Nemci tudi proti ruski invaziji zavarovati. V Nemčiji zdaj priznavajo, da hakatizem ni izpolnjeval svoje naloge in da je bil preslab. V trenutku, ko je izdal veliki knez Nikolaj oklic poljskemu narodu ni Nemčija drugega storila, kakor da je imenovala škofa Likowskega za nadškofa v Gnezu. Nemški cesar je izjavil v nemškem državnem zboru, da zdaj ni več strank v Nemčiji, in da je vse pozabljeno, kar je dozdaj ločilo. Cesarjeve besede niso veljale zgolj socialnim demokratom, marveč tudi Poljakom. Nemcem ne moremo odrekat poštenosti in natančnosti. Tudi hakatizem je vedno z odprtim vizirjem nastopal in je vedno pošteno svoje udarce napovedal brez vsake ruske zavratnosti. Hakatizem je zdaj izgubil tla in računati se mora, da če nastopi v Nemčiji sprava, se izvede pošteno in natančno.

Zemljevid k bojem vzhodni Prusiji.

Devetdnevni boji na Francoskem še neodločeni.—Nemške pozicije ugodne.—Rojalistično gibanje na Francoskem.—Delauska stranka na Angleškem proti Greyu.—Uporno gibanje v Indiji.

Vzhodno od Pariza že deveti dan divjajo hudi boji med nemškimi in združenimi angleško-francoskimi četami. Dne 15. t. m. se je bojna črta razširila do Verduna, kjer stoji armada nemškega prestolonaslednika, ki je zavzela, kakor smo že poročali, francoske utrdbе jugozahodno od Verduna in sedaj lahko neovirano nadaljuje z vojnimi operacijami. Utrdbe na črti Verdun-Toul napadajo nemške čete od vzhoda in zahoda. Boji so dosedaj še neodločeni, vendar pa so, kakor poroča nemški glavni stan, šanse za nemške čete ugodne. Poluradna »Wiener Allg. Zeitung« od zanesljive strani celo poroča, da se nahajajo nemške čete na izvrstnih postojankah in da so francoske napade že ponovno zmagovalno odbile.

Po teh poročilih se je tedaj izjalovil francoski načrt obkoliti Nemce med Parizom in Nancijem, kakor je to naznanil generalissimus Joffre v nekem pariškem listu.

V Švico so došle vesti, da razvijajo skrivni agenti rojalistov po Francoskem mrzlično delovanje. Po begu vlade iz Pa-

riza so po mestu razširili rojalistične oklice, v katerih se poudarja, da je nemške uspehe pripisovati v prvi vrsti moči monarhistične misli v nemški državi. Te oklice so razdelili tudi med armado. Izpremembo na pariški prefekturi spravljajo v stik z rojalističkim gibanjem, ker je prejšnji prefekt simpatiziral z rojalisti in jih na skrivnem podpiral.

Na Angleškem tudi ni vse tako, kakor želi angleška vlada. Neodvisna delauska stranka je izdala manifest, v katerem ostro napada Greya in kliče na odgovor, ki nosijo odgovornost. Angleška, tako se glasi v manifestu, se je postavila za Rusijo, za najbolj reakcionarno državo v Evropi. Če pustimo, da razširi Rusija svojo kozoško moč, je v resni nevarnosti evropska civilizacija in demokracija.

Angleške vojske, ki nikakor niso bili navdušeni za vojsko, so Angleži spravili čez morje pod pretezo, da se bodo vršile skupne vojaške vaje na Francoskem. Seboj niso imeli nič ostre municije. Vse to so Angleži natiem že prej spravili na Francosko.

Prevoz indijskih čet na francosko bojišče ima, kakor vse kaže, resno ozadje. V Indiji je izbruhnil upor, ki se je razširil tudi na indijske čete. Zato je angleška vlada poslala dotične polke na Francosko, ker so tam manj nevarni kot v Indiji. Uporno gibanje se posebno razširja med mohamedanskim prebivalstvom, in po mesajah nekaterih severnoindijskih mest že oznanjujejo sveto vojsko proti Angleški.

Berolin, 16. septembra (Kor. urad.) Veliki glavni stan poroča 15. septembra ob 9. zvečer: Boj, ki se je zadnja dva dneva

Zemljevid k bojem pri Verdunu.

vršil na desnem krilu zapadne armade, se je danes razširil tudi na vzhod, na armade do Verduna, ki imajo stik z zapadnimi četami. Na nekaterih mestih razsežnega bojnega polja je bilo doslej zaznamovati delne uspehe nemških čet, v ostalem je bitka še neodločena.

× × ×

Berolin, 16. septembra. (Poročilo »Slovenca«.) Bitka med Parizom in Vojezi poteka v korist Nemčije.

× × ×

POINCARE V STRAHU.

Geni, 15. septembra. Iz Pariza poročajo: Pred hišo Poincareja v Bordeauxu straži telesna straža, ker se boje napadov na predsednika.

FRANCOSKI PREDSEDNIK POINCARE ZAVIJA.

Berolin, 16. sept. (Kor. urad.) Norddeutsche Allgemeine Zeitung piše: Poincare je sporočil predsedniku Zedinjenih držav Wilsonu, da so rabili nemški vojaki proti francoskim dum-dum kroglje. Dokazov za to pa je Poincare ostal dolžan, ker jih nima. Te njegove neresnične trditve da ne bodo omajale pisma, ki ga je pisal nemški cesar Wilsonu. Nemčija da na razpolago časopisju in nevtralnim državam ovoje dum-dum kroglj, ki so jih našle nemške čete v francoskih trdnjavah.

DVA FRANCOSKA GENERALA TEŽKO RANJENA.

Rotterdam, 15. septembra. Iz Bordeauxa poročajo, da sta francoska generala Exelmans in Toubée težko ranjena. General Exelmans je eden najboljših mlajših francoskih kavalerskih častnikov. Njegov oče je kot admiral igral v krinski vojski važno vlogo.

600.000 BREZPOSELNIH DELAVCEV V PARIZU.

Rim, 16. sept. Po došli poročilih se nahaja v Parizu do 600.000 brezposelnih delavcev, to je tisti material, iz katerega je svoje dni nastala revolucija.

MANIFEST FRANCOSKIH SOCIJALISTOV.

Francoski socijalni demokratje so izdali manifest, v katerem izjavljajo, da stoji socijalistična stranka popolnoma na strani vlade in pozivljajo celotno socijalistično delavsko prebivalstvo, naj z vsemi močmi izvršuje svoje dolžnosti do domovine.

FRANCOSKE GROZOTE.

Berolin, 16. sept. (Kor. urad.) Iz Strassburga v Elzaciji poročajo. Dva ranjena v bolnišnici sta pripovedovala, da so francoski vojaki iz nemškega lazareta bežoč ranjence in saniteto pobili. Še preje so udrli v lazaret pri Metz in štabnega zdravnika ustrelili.

SAMOKRESNI BOJ MED LETALCI.

Berolin, 16. septembra (Brzojavka Wiener Allg. Ztg.) Podčastnik Wernder, ki je prvi priletel nad Pariz in je tam me-

tal bombe, je o svojem poletu pripovedoval dopisniku »United Press«: Izpolnil sem svojo nalogo in poizvedel, kakšne postojanke da zavzemajo angleško-francoske čete; poletel sem čez Pariz in sem se vračal. V tem trenutku zagledam nad seboj Bristolov aeroplan, ki nas zasleduje. Letelji smo približno 1600 metrov visoko. Sovražnik nas je kmalu dohitel, ker je bil hitrejši kot mi. Zaman poizkušam, da poletim nad njega, nasprotno, Bristol je plaval vedno nad nami. Potegnili smo zato svoje samokrese repetirke in pričnemo streljati. V našo srečo ni imel Anglež bomb. Bristol se je še nižje spustil in boj se prične zdaj na obeh straneh. Opazovalec in voditelj Bristolov otvorita ogenj, ko letimo v enaki višini, oddaljeni kakih 150 metrov. Najbrže sta imela Angleža le samokrese in se zato nista upala nam približati. To je trajalo pol ure, kar me sune moj opazovalec v ramo in mi pokaže kakih 300 metrov nad nama mali Bleriotov aeroplan, ki dirja Bristolu na pomoč. V malih krogih leta okoli nas, krogle žvižgajo okoli naših ušes. Kar čujemo nenadoma gromenje topov. Prileteli smo nad nemške čete, ki so iz topov streljale na Bristolu in Bleriotu.

KAJ PRIPOVEDUJEJO FRANCOSKI UJETNIKI.

»Schles. Zeitung« posnema iz pisma nekega nemškega sanitetnega vojaka sledeče: »... To noč, od 12. do 13. smo dobili iz Francije 765 ujetnikov vojakov in 2 častnika, med njimi sto ranjencev; vsi so bili v taki uniformi kot l. 1870, rdeče hlače in čepice, popolnoma pisani in neverjetno zanemarjeni, samo artiljerija je imela modre obleke. Videli smo artiljerijo, infanterijo in kavalerijo. Ako tako izgleda »grande nation«, kje so bile čete izbrane VII. zbora? — Ko sem obvezoval ranjence, sem z njimi mnogo govoril francosko. Vsi so bili jezni na vojno stranko, ker niso hoteli vojske; vsi so bili jezni na Rusijo, ki jim je juho tako zasolila. Naše čete zapazuje Francozi šele v daljavi 50 metrov, ko zavpijejo pri naskoku »hura«. Pravijo, da stoje takim četam brez brambe nasproti kot klavna živina. Čete so tako poslali na mejo, kakor so ravno medpotoma skupaj prišle, tren pa še sploh ne funkcionira. Ljudje, ki so prišli od Belforta, so se šele pri nas dobro najedli. Nekdo mu je pripovedoval: Ako Francija zmagala ali pade, uničena bo na vsak način; neumnost je vojskovati se za ruske tatove. Rajše naj bi imeli mir kot kulturni narod. Boljše bi bilo, da sta sklenili zvezo Nemčija in Francija, namesto Francija in Rusija... Splošno je največ ranjenih na glavi ali pa zabodenih. Francoske ranjence pošiljajo naprej v Wesel.

FRANCOSKI LETALEC PADEL PRI PARIZU.

Neki francoski aviatik, ki je manevriral nad Parizom, je začel v vrtnice, ki ga je zanesel v gozd Vincennes, kjer je padel. Pri padcu je bilo ubitih in ranjenih več ljudi. Aviatik je mrtev. Iz Toulona se poroča o zelo tajni izdajbi, ki so jo preizkusili v navzočnosti angleških in ruskih častnikov ter strokovnjakov.

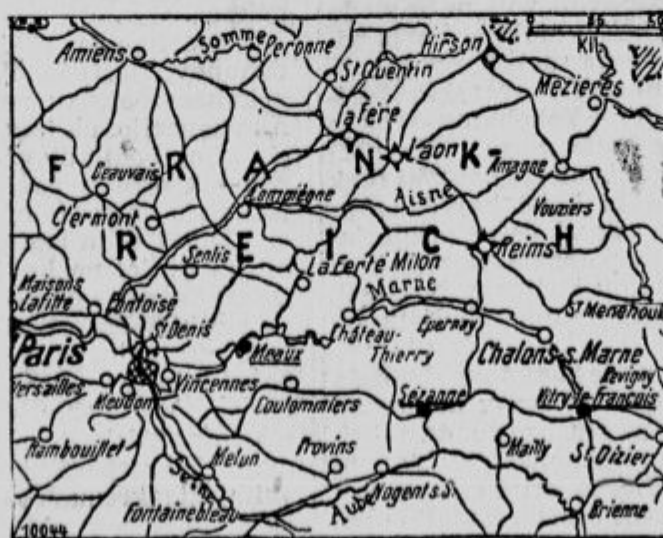
Boj za Antwerpen.

VOJAŠKE PRIPRAVE V ANTVERPNU.

Antwerpen, 15. sept. Poveljnik trdnjave v Antverpnu general Dusoor je bil odstavljen, njegovo mesto je prevzel general Deguise. Za poveljnika posadke v Antverpnu je imenovan general Jungblut, bivši pobočnik kralja Leopolda. Obrambne priprave mrzlično nadaljujejo.

ZEPPELIN NAD ANTWERPNOM.

Antwerpen, 15. septembra. Neki Zeppelin je zopet vrgel v mesto šest

Zemljevid k bojem ob Marni.

bomb, ki pa niso napravile nobene posebne škode. Zrakoplov so obstreljevali, pa je nepoškodovan ušel.

BELGIJCI DRAGO PLAČALI POPLA-VITEV PRI ANTVERPNU.

Berolin, 15. sept. »Daily Telegraph« poroča iz Antverpna, da so Belgijci zelo drago plačali poplavljenje pri Antverpnu. Vsi poljski pridelki so uničeni. Veliko hiš se je podrlo, ker stoji voda precej visoko.

BELGIJSKI FRANKTIRERJI.

Berolin, 16. sept. (Kor. urad.) Wolf-ov urad poroča: Kakor izjavlja neko nemško poveljstvo so dobili pri belgijskih franktirerjih puške v obliki navadnih palic in palic pri dežnikih. Palca je dolga 80 cm; sproži se, če se udari na majhen gumb.

Angleška v škripcih.

ANGLEŽI SE BOJE POMORSKE BITKE.

London, 15. septembra. »Times« pišejo: Admiral Jellicon opravlja angleški državi neprimerljivo službo s tem, da zadržuje nemško brodovje od visokega morja. Velike pomorske bitke med angleškim in nemškim brodovjem bi lahko prinesle prav tisti položaj, ki je povzročil uvod nemškega mornariškega zakona iz leta 1900. Mi bi sicer zmagali, ali ta zmaga bi bila lahko draga, da bi za dalj časa prenehali biti največja pomorska sila.

BREZPOSLENOST NA ANGLEŠKEM.

Monakovo, 15. septembra. Monakovski listi poročajo, da se v Londonu nahaja nad 80.000 brezposelnih oseb. Zlasti neznosne so razmere v Lancashiru, kjer so tvornice za suknjo ustavile obrat in eksport. Zgradba ladij izkazuje najnižjo število od leta 1886. sem.

Angleška v Adriji in Egiptu.

Rim, 15. septembra. »Gazetta del Popolo« poroča: Angleško - francosko brodovje, ki si je kljub nevtraliteti Grške zbralo otoka Korfu in Zakint za preskrbovalno središče, se je sedaj nekoliko oddaljilo na prošnjo grške vlade. Prekop Otranto noč in dan najstrožje stražijo, enako tudi epirotsko in albansko vodovje. Iz francoskega vira se poroča, da operira sedaj v Jadranskem morju samo eno francosko brodovje s pomočjo nekaterih angleških križaric. Angleško malteško brodovje je prevzelo nalogo paziti na Turčijo, ki je razvila v Egiptu, Rdečem morju in Indiji pravo vojsko. Sueški prekop je močno zastražen. Otok Ciper je opiralistično angleškega brodovja. Angleži z vsemi silami preprečujejo zvezo Egipta z Evropo. Nemci in Avstrijci le z največjo težavo zapuščajo Egipt.

30.000 Indijcev v Marsiliji.

Rim, 15. septembra. (Priv.) »Giornale d'Italia« poroča iz Neapolja, da izhaja iz radiotelegrama, ki ga je ujeta neka trgovska ladja, da so v Aleksandriji v Egiptu na parnike družb »Anchov Line«, »Cunard« in »Messaggeries Marittimes« vkrcali 30.000 Indijcev. Prevoz so do Marsilije spremljale angleške in francoske vojne ladje.

V Sremu in Banatu ni nobenega sovražnika. — 8000 Srbov ujetih. — Srbi imajo že 25 tisoč padlih. — Srbija sklicuje vojake četrtega poziva. — Poročilo o bojih pri Višegradu.

Poročila »Slovenca« z južnega bojišča potrjujejo sedaj tudi drugi listi. Po »Kölnische Zeitung« priobčuje danes »Grazer Tagblatt«:

Zemur je civilno prebivalstvo zapuščilo, ker Srbi streljajo na mesto, čeprav je odprto. Naše čete so nato pričele obstreljevati Belgrad, ki je bil v kratkih urah podoben razvalinam in je na več krajih gorel. Neomajno zaupanje do vojaštva se je okrepilo z dejstvom, da med Zemunom in Novim Sadom vlaki zopet redno vozijo.

BREZUPNE RAZMERE V SRBIJI.

Iz Niša poročajo v Sofijo, da je položaj Srbije brezupen; Srbi sami priznavajo, da znašajo njihove izgube doslej 25.000 mož mrtvih in ranjenih. Sedaj je pa prišel v deželo drug, nov sovražnik: lakota. Živil je komaj toliko v zalogi, da komaj zadoščajo potrebam niškega okraja, kamo-li za preskrbo armade.

Srbska vlada je stopila v dogovor z nekaterimi v Bolgariji bivajočimi grškimi trgovci z živili, da si zagotovi dohane. Kljub posredovanju ruske vlade

Angleška v budih skrbih radi upora v Indiji.

Dunaj, 16. septembra. Upor, ki je izbruhnil v Indiji, napravlja Angleški najresnejše skrbi.

Črna nevarnost za Angleže.

Kadar govorimo o nevarnostih, ki prete Angležem v raznih kolonijah in od strani podvržnih rodov, mislimo najpreje na Indijo. Vstaja v Indiji bi seveda Angležem napravila hude skrbi, ampak Angleži so za enkrat pred njimi varni. Prvič ima Anglija tu tako vojaško organizacijo, da je kos vsaki vstaji. Drugič pa žive tu Hindu in pa mohamedanci v takem nasprotju med seboj, da bi jih tudi vstaja proti Angležem težko združila.

Nekaj veliko bolj nevarnega pa bi pomenila vstaja Kafrov v Južni Afriki. S temi ljudmi so imeli Angleži vedno vojsko in še danes žive z njimi samo v premirju. Angleži so se borili z njimi v letih 1806, 1812, 1819, 1834—1835, 1846—1848, 1851 do 1853, 1877—1879. Če se ta rod enkrat vzdigne, potem je beli mož v Afriki pri kraju.

Kafri ne stanujejo več v posameznih rodovnih skupinah, ampak so raztreseni že med Evropejce. Povsod jih najdemo; služijo kot služinčad po hišah in kot delavci pri raznih delih. Angleži so jih spravi izpod jarma Burov, jih osvobodili, oborožili s puškami sistema Henry Martini in jih poglani v boj proti Burum. Angleži so sploh radi tuja plemena v boju proti Evropejcem podpirali. V boju Hotentotov proti Nemcem so stali Angleži na strani prvih.

Ampak Kafri, predvsem Zulu, niso pozabili še, da je Natal njihova dežela, dežela Zulov. Ti rodovi, ki štejejo 300.000 mož za vojsko, so oboroženi z modernim orožjem; s svojo krvoločnostjo in pri svojem junaštvu postanejo lahko za Angleže silna nevarnost. Bismark je prerokoval, da bo Južna Afrika grob angleškega svetovnega gospodstva in Kafri so primerna lopata za tako delo.

Zulu so bili od nekdaj velika vojaška moč in so silno bojevit. Njihov kralj Tsalka je bil pravi Napoleon, ki si je s svojo mogočno, disciplinirano armado ustvaril veliko državo. Njegov brat in naslednik Dingan si je upal dati moštvu ukaz, naj mu živega leva ujamejo. To so tudi storili.

Kafri so pa zelo kruti vojaki. To njihovo lastnost so Buri in Angleži že večkrat občutili na lastni koži.

Angleži rodove Zulu, Basuto in Svacitak komaj krotijo. Če bodo zvedeli, da Anglija kolonijiskim četam ne more pomagati, se bodo gotovo vzdignili. Orožje imajo, kar jim pa manjka, bodo pa vtihotapili.

Japonska zagotovila Angleški pomoč.

Dunaj, 16. septembra. Japonska je zagotovila Angleški svojo pomoč pod pogoji, da se smejo Japonci prosto naseljevati v angleških kolonijah ob Tihem oceanu, da da Angleška Japonski 200 milijonov dolarjev posojila in da ima Japonska prosto roko na Kitajskem. Angleška je sprejela te pogoje.

cenzura zatre vsak glas v časopisju, se od opozicionalne strani (narodna stran-ka) vendar dviga javna obtožba proti onim faktorjem, ki so zakrivali sedanji kritični položaj Srbije. Prizadevanja Pasičevih privrženec in ponovni apeli vladne »Samouprave«, naj se opozicija v sedanjem resnem položaju vzdrži vsake kritike strankarsko - političnih razmer, so ostali brezuspešni. Javno mnenje podpira akcijo nasprotnikov sedanjega režima, čegar politika se vedno splošneje presoja kot nevarna za obstoj Srbije. Nprestane nasilne revizicije in iztirjavanje vojnih kontribucij v lastni deželi so v prebivalstvu vzbudile razpoloženje, ki ni daleč od obupa in ki se vedno ljuteje obrača proti onim faktorjem, ki se smatrajo za povzročitelje te vojne. Zanimivo je, da je ob tem razpoloženju zelo trpela tudi kraljeva in princeva popularnost. Že dolgo ni bilo nobenih ovacij za kralja, kadar prihaja med ljudstvo, kar se pogosto dogaja. V tem položaju kažejo le vojaški krogi še vedno zaupanje in skušajo z različnimi zmagovalnimi vestmi prebivalstvo preslepiti. Vspheh teh prizadevanj pa ni velik, ker razmere v deželi sami preglasno in prejasno govore. Če so veliki vojaški uspeh s takim pompom napovedali vojaški krogi in s katerim v zvezi se napoveduje akcija preko meje, ne uresniči, potem bi potegnile v notranjosti Srbije nastopiti težave, katerim Pasičev kabinet kljub vsem svojim oblastim sredstvom ne bo kos. Notranja nevarnost je za Srbijo morda še večja, nego zunanja.

Iz Soluna se pa poroča: Tu se je treba pripraviti še na težka presenečenja, kajti bolgarske čete rastejo iz tal kakor gobe, in to ne-le na bolgarski meji, marveč ogrožajo in nadlegujejo neprestano tudi Srbijo in Grčijo. Pri Okdjilar Buku, Nevrekopu, Demirkosarju, Dojranu in Strumnici se vsak dan vrše ostri boji, ki so se sicer doslej še vedno končali z zmago vladnih čet, toda ker jih le ni konca ne kraja, postajajo neprijetni. Še huje gospodarijo četaši na srbskih tleh.

× × ×
Sofija. Srbija je že prisiljena sklicati vojake četrtega poziva.

× × ×
SRBI VRŽENI IZ SREMA IN BANATA.
Dunaj, 16. sept. (Kor. urad.) Uradno se naznanja: **Srbske moči, ki so vdrle čez Savo, so bile povsod vržene nazaj. V Sremu in Banatu ni nobenega sovražnika več.**

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Hötter, generalni major.

× × ×
Na drugem mestu priobčujemo uradno poročilo, da so naše čete doslej ujale 8000 Srbov.

× × ×
BOJI PRI VIŠEGRADU.
O bojih pri Višegradu poročajo listi: Dočim je v dolini vladal mir, so prihajale

Bolgarija.

SPREMENBA V BOLGARSKI ARMADI.

Sofija, 16. sept. (Kor. urad.) General Bojadjev je imenovan namesto Kičeva za poveljnika tretje armade. Kičev je postal armadni nadzornik.

ČUDNO OBNAŠANJE RUSKEGA POSLANIKA V SOFIJI.

Iz Sofije se poroča, da se ruski poslanik Slawinsky vede naravnost na nezasiščen način. Pri njem se zbira najrazvpitje eksistence iz cele Bulgarije, četaši in zastopniki najobskurnejših lističev, v katerih Slawinsky vladi naznanja svoje ukrepe in jo celo na najnesramnejši način napada. Da, grozi celo z revolucijo, umorom in ubojem. Na ulici Slawinsky nikoli ni brez pasjega biča, ki ga jemlje s sabo celo v ministrstva in o katerem njegovi lističi vedno pišejo, da je namenjen kralju in vladi. Ogorčenje nad takim obnašanjem ruskega diplomata je splošno in bi utegnil gospod Slawinsky svoj pasji bič še sam okusiti.

Revolucija v Maroku.

Dunaj. (Uradno cenzurirano.) Čez Italijo se poroča, da je izbruhnila v Maroku proti Francozom revolucija. Slabe francoske posadke v Maroku se morejo komaj braniti.

Angleži zasedli nemško kolonijo Herbertshöhe.

»Pislo« poroča iz Rotterdama: Neko angleško uradno poročilo pravi: Bri-

od zahoda dolge kolone naših čet. Na vzhodu pa je krvavo žarenje na nebu naznanjalo prihod sovražnika. Po številu še slabi, so zasedli naši višine okoli Višegrada, med tem ko se je topništvo postavilo na višine zahodno od Drine nad Višegradom. Na vse zgodaj dne 15. avgusta je priletela prva sovražna granata. Sovražno topništvo je zasedlo pozicije na Panosu in pričelo bombardirati mesto in pozicije našega topništva. Bruhanje našega gorskega in poljskega topništva ter ene baterije težkih havbic se je združilo v peklenski koncert. Za časa pavze so se plazili naši vojaki od hiše do hiše. Samo v temnih nočeh se je moglo spati par ur za kakšnim zidom. Hvala Bogu, veliko je grmel in čeprav je srbsko topništvo streljalo precizno, vendar je bil uspeh enak ničli.

Naše baterije so ostale nepoškodovane, čeprav je imel sovražnik višje pozicije, ki jih je 14 dni neprenehoma utrjeval. Naše topništvo je celo uničilo dva sovražnikova topa.

Od 15. do 20. avgusta se je borilo skoro samo topništvo. Odbilo je več nočnih napadov na naše pozicije, ki so bile tudi dobro utrjene. Bombardiranje težkega sovražnikovega topništva na most je bilo brezuspešno.

Dne 19. avgusta ponoči je bila dana našim četam zapoved za napad. Središče boja je bil hrib Panos, ki je dobro zaraščen z gozdom in na katerem so se dobro utrdili oddelki 4., 10. in 12. srbskega pešpolka. Po deseturnem boju se nam je posrečilo pregnati sovražnika iz njegovih pozicij. Boji so bili naravnost krvavi. Za vsakim deblom je ležal po en srbski vojak in streljal na naše čete. Boji so se vodili z menjajočim se uspehom, dokler niso naše čete z nasajenimi bajoneti napadle sovražnika. Ali ob 4. uri popoldne je bil vrh Panosa še vedno v sovražnikovih rokah. Dve sovražni strojni puški sta sipali krogle na naše vrste. Boj je bil naravnost obupen. Tedaj je naenkrat pričela naša baterija obisipati sovražnika s šrapneli. Hipoma so bile uničene sovražnikove strojne poske in sovražnik je bežal kolikor so ga noge nosile iz svojih utrdb. Nekaj časa so se še upirale srbske rezerve ali so tudi te po kratkem boju pobegnile. Okoli 6. ure zvečer se je sovražnik na celi črti umaknil. Škoda, da so bile naše čete preveč utrujene, da bi mogle sovražnika preganjati ponoči. Kako je bil sovražnik pobit, se vidi iz tega, ker je zapustil drugo in tretjo obrambeno črto. Drugi dan smo zasedli Tetrjebico na Stolcu. Sedaj smo prišli v zvezo z našimi brigadami, ki so tudi zmagonosno napredovale in stale na srbski meji.

KRALJ PETER OBOLEL.

Sofija, 15. septembra. Iz Niša se poroča, da je kralj Peter iznova obolel in leži. Mučijo ga hudi revmatični napadi; noge so mu otekle.

ODPOKLICANI GRŠKI ZDRAVNIKI IZ SRBIJE.

Solun. Po poročilu lista »Macedonia« je bilo odpoklicanih 25 grških zdravnikov iz Srbije, ker niso dobili dogovorjene mesečne plače.

tanski admiral naznanja, da je dospel brzojavka kontreadmirala Pateya, poveljnika avstralskega brodovja, v kateri naznanja, da je 11. septembra zasedel mesto Herbersthöhe na otoku Novo Pomorjansko (New Batain), ki je največji v Bismarckovem arhipelagu. Ta otok leži ravno na vzhodu nemške Nove Gvineje. Angleži so razobesili britansko zastavo brez boja.

Nemški ribiški čolni polagajo mine.

Berolin. (Uradno cenzurirano.) Belgijski mornarji v Ostende so opazili nemške ribiške čolne pri polaganju morskimi min.

Italija.

ITALIJA SE NE BO VOJSKOVALA.

Kopenhagen, 16. sept. (Kor. urad.) »Politiken« prinaša pogovor svojega sotrudnika z laškim poslanikom. Zelja laškega ljudstva je, da ostane Italija izven vojnih zapletljajev ves čas in da se sedanje vojske ne udeleži. Nemčija postopa napram laškimi delavcem v državi blagohotno, kakor pred vojsko in so tozadevne govornice o preganjanju neresnične.

NOVO MINISTRSTVO V ITALIJI. SHOD PARLAMENTARNE VEČINE.

Rim, 15. septembra. Tukajšnji listi poročajo, da namerava Salandra preurediti ministrstvo v koncentracijsko. Giolitti, Luzzatti, Sonino in Bissolati so baje že izjavili, da vstopijo v novi kabinet. Nadalje se razširja vest, da bo v kratkem sklicana v Rim parlamentarna večina, da se pogovori o položaju. Obe vesti uradno še nista potrjeni.

ITALIJANSKI RADIKALCI ZA POMILOŠČENJE ŽELEZNIČARJEV. — POZDRAV RUMUNSKEMU NARODU.

Rim, 15. sept. Vodstvo radikalne stranke je sprejelo resolucijo, ki z ozirom na to, da je sedaj sloga vseh slojev v največjem interesu domovine, zahteva popolno pomiloščenje kaznovanih železničarjev. Druga resolucija izraža rumunskemu narodu simpatije in veselje, da Italija in Rumunija korakata vedno združeni proti cilju, ki pomeni zmagovalno kulturo.

JAVNA DELA V ITALIJI.

Rim, 15. septembra. Vlada je dovolila nadaljnjih 37 milijonov za javna dela, da omeji brezposelnost. Zdaj je proti brezposelnosti dovoljenih že 373 milijonov.

Kako pišejo turški listi.

Carigrad, 15. sept. Razmerje Turčije do trojne zveze se je poostriilo. Vlada prijazni listi ostro napadajo Francosko, Angleško in Rusko. Vodilni mladoturški »Tanin« piše: Pretnje Francoske in Angleške nas več ne strašijo. Turčiji se je posrečilo ohraniti svojo nevtraliteto, pri kateri hoče tudi ostati. Preko pretenj, naj že pridejo od katerekoli strani, gremo mirno na dnevni red. To bi morala Francoska uvideti.

»Ikdam« pravi: Francozi nečesto videti svojega obupnega položaja, njihovo časopisje laže in intrigira. Smešno je, če se od te strani trdi, da stoji Turčija pred poginom. Mi smo izkazali Francoski, ko je bila zadnjič poražena, svojo velikodušnost. To je sedaj hvaležnost. Mi si bomo to dobro zapomnili. Spoznali smo hinavce, ki nas drugič ne bod več prevarili. Odločno izjavljamo, da je nemogoče za tako Francosko gojiti simpatije. — Podobno pišejo tudi drugi turški listi.

× × ×

ANGLEŠKI ČASTNIKI ZAPUŠČAJO CARIGRAD.

Carigrad, 16. sept. Koresp. urad. Angleško poslaništvo poroča: Angleški reformator mornarice Limpus in častniki angleške misije so odpoklicani. Carigrad zapuste v kratkem času.

Portugalska ojačuje posadke v svojih naselbinah.

Lizbona, 15. sept. (Priv.) Tu se je ukrčalo 3000 mož raznih čet, ki se odpelejo, da ojačijo posadke v zapadni in vzhodni Afriki. Pri odhodu so jih pozdravili predsednik Arriaga in ministri ter velika množica ljudstva.

Ruska vojna moč.

O ruski sili se poročila raznih vojaških pisateljev zelo križajo. Nemški general Blume ceni vso rusko vojno silo na 6½ milijona mož, pri tem pa človek ne vé, ali je 1½ milijona državne brambe vštete ali ne. Ruski general Rediger šteje vojno moštvo na 3½ milijona oseb. Zopet drugi pravijo, da šteje armada v miru 1.240.000 mož, v vojni pa 2.400.000.

Nemški major Morath piše v »Berliner Tageblattu« sledeče: Stari letniki ruske rezerve niso takoj vporabljeni, kakor naši. Ti letniki se morajo preje izuriti, predno odidejo na bojišče. Kuropatkin sam poroča, da se niso mogli ti rezervisti z aktivnimi vojniki zlititi v eno telo. Tvorili so poseben element v vojski, imeli so svoje interese. Če so jim aktivni vojniki predbacili strahopetnost, so odgovarjali: »Vi ste vojniki, le bojite se naprej, mi smo kmetje.« V vojski so sposobnost ostalih čet zmanjševali in ne dvigali.

Sodijo, da ima Rusija sedaj za vojsko pripravljenih 31 armadnih zborov, h katerim lahko pristojemo 32 rezervnih divizij. Po računu majorja Moratka bi zneslo to 2½ milijona vojakov.

Koliko te armade pa je dozdej nastopilo na bojišču? V Vzhodni Prusiji je bilo pobitih 5 zborov in 3 kavalerijske divizije, od teh so 3 zbori vjeti, uničeni ali ranjeni, skupaj 120.000 mož. Ker je tudi ves artiljerijski material uničen, bo od te vojske ostalo Rusom komaj 50.000 mož, ki so se rešili do Narva. Na severu province Vzhodne Prusije bodo najbrže tudi trije zbori. Okoli Peterburga bosta še kaka dva zbora. Vsega skupaj je torej na tej strani 10 zborov. Od teh jih ne pride več v poštev 5, ker so deloma vjeti, deloma ranjeni, deloma razkropljeni.

Med Lublinom in južnim bojiščem od Lvova se bori najmanj 20 ruskih zborov, ki jih cenijo 700.000 na 800.000 mož. Proti našemu severnemu krilu stoji od teh zborov najmanj 10, ki so pa že precej razredčeni od tritedenskih bojev.

Tretja ruska armada stoji, najbrže 3 zbori, med Prutom in Dnjestrom proti našemu desnemu krilu. Naša armada, pravijo, da stoji trdno in da je ni mogla ruska omajati.

Dosedaj je bilo v boju 30 do 33 ruskih zborov in pa 6 rezervnih divizij. Od teh jih 240.000 mož ni za boj več sposobnih. Najmanj šest zborov torej odpade v nadaljnjem boju. Drugih 7 zborov ruske armade mora varovati obrambno črto: Njemen, Narew, Vislo, Styr, Goryn. Teh 13 zborov torej ne pride v poštev pri veliki bitki, ki se bo najbrže bila med Bugom in Przemyslom. Na eni strani se bodo postavile nemške in avstrijske, na drugi strani ruske čete. Upanje je, da bodo Rusi tukaj v odločujoči bitki temeljito poraženi.

Dvanajsti seznam izgub.

Ta lista obsega izgube slovenskega pešpolka št. 87 v Celju.

Vsak vojak, pri katerem nismo posebej zapisali, h kateremu polku spada, pripada k 87. polku.

Nadporočnik vitez Bolschwing Teodor, ranjen; infanterist Ajdnik Karel, 14. stotnija, Zbelouška, občina Konjice, ranjen; Anzelak Ferdinand, Štajersko, 14. stotnija, ranjen; rezervni infanterist Berdnik Maks, Vuzenica, okraj Slovenji gradec, 14. stotnija, mrtev; Bevc Janez, 15. stotnija, okraj Brežice, ranjen; Borovšan Tomaž, 15. stotnija, iz okolice Celja, ranjen; Brečko Martin, 16. stotnija, ranjen; Brunčok Franc, 15. stotnija, ranjen; Cveteržnik Anton, 16. stotnija, ranjen; Flis Jožef, 15. stotnija, Loke, okraj Celje, ranjen; Golob Alojzij, 15. stotnija, okraj Ptuj, ranjen; Hriberšek Janez, 15. stotnija, iz okolice Celja, ranjen; Ivanuša Andrej, 14. stotnija, iz okolice Ptuja, mrtev; Jahn Jakob, 15. stotnija, Celje, ranjen; Jančar Anton, 15. stotnija, okraj Ljutomer, ranjen; Jančar Janez, 16. stotnija, ranjen; Jančič Franc, 15. stotnija, iz okolice Celja, ranjen; Jančič Franc (kraj ni povedan), mrtev; Kamenšek Andrej, 16. stotnija, mrtev; Kamenšek Franc, 16. stotnija, mrtev; Keržan Janez, 16. stotnija, ranjen; Klučar Luka, 15. stotnija, Št. Vid, okraj Brežice, ranjen; Kokot Blaž, 14. stotnija, okolica Križevcev, ranjen; Koren Alojzij, 16. stotnija, ranjen; Kos Jernej, 16. stotnija, ranjen; Kovačič Jakob, 14. stotnija, Mala Nedelja, okraj Ljutomer, ranjen; Kovačič Janez, 16. stotnija, ranjen; Kržan II. Franc, 15. stotnija, Globoko, okraj Brežice, ranjen; Leber Leopold, 16. stotnija, mrtev; Leskovar Janez, 15. stotnija, Oplotnica, okraj Konjice, ranjen; Leskovšek Jožef, 15. stotnija, Poličane, okraj Ljutomer, ranjen; Link Jožef, 16. stotnija, mrtev; Marinšek Jožef, 15. stotnija, Stranica vas, okraj Konjice, ranjen; Megla Jakob, 14. stotnija, okraj Ptuj, ranjen; Mesarec Jožef, ranjen; Močnik Andrej, 16. stotnija, ranjen; Ocvirk Anton, 16. stotnija, ranjen; Ogrizek Janez, 15. stotnija, okolica Celja, ranjen; Orač Janez, 16. stotnija, ranjen; Osojnik Franc, 15. stotnija, Št. Peter, okraj Brežice, ranjen; Ostermann Vinko, 15. stotnija, Petrovče pri Celju, ranjen; Paj Anton, bosenški orožnik, Sv. Duh, okraj Celje, mrtev; Pačoler Franc, 15. stotnija, okraj Slovenji gradec, ranjen; Pešec Konrad, 16. stotnija, mrtev; Petrovič Franc, 16. stotnija, ranjen; Pokrič Matija, 15. stotnija, okraj Ptuj, ranjen; Polanec Jakob, 14. stotnija, Trnovci, okraj Ptuj, ranjen; Poljanšek Alojzij, 15. stotnija, Luče, okraj Celje, ranjen; Polner Anton, 14. stotnija, Celje, mrtev; Potočnik, 15. stotnija, ranjen; Povh Anton, 16. stotnija, ranjen; Pučko Ferdinand, 16. stotnija, ranjen; Puklavac Filip Jakob, 16. stotnija, mrtev; Rajh Anton, 15. stotnija, okraj Ptuj, ranjen; Režek Anton, 16. stotnija, ranjen; Sagmeister Jožef, 16. stotnija, ranjen; Savodnik Andrej, 13. stotnija, Guštajn, okraj Velikovec, ranjen; Sesjak Rudolf, 15. stotnija, mrtev; Sitar, 15. stotnija, ranjen; Starkl Nikolaj, 14. stotnija, okraj Brežice, ranjen; Strelec Jožef, 16. stotnija, ranjen; Stuhec I. Franc, 16. stotnija, mrtev; Sušnik Emil, 15. stotnija, Kozje, okraj Brežice, ranjen; Terbuč Anton, 15. stotnija, okraj Ptuj, ranjen; Valenti Jožef, 16. stotnija, ranjen; Velnar Franc, 15. stotnija, Ljutomer, mrtev; Verhnik Gabriel, 16. stotnija, ranjen; Vožlič Franc, 16. stotnija, ranjen; Vrhovnik Karel, 13. stotnija, Šoštajn, okraj Slovenji gradec, ranjen; Zadravec Anton, 16. stotnija, mrtev; Zakšek Jožef, 15. stotnija, okraj Brežice, ranjen; Zamuda Jakob, 13. stotnija, Slabotinci, okraj Ljutomer, ranjen; Železnik Anton, ranjen; Žnidaršič Ludovik, Štajersko, ranjen; Zupanc II. Franc, 15. stotnija, Žusem, okraj Celje, ranjen. Major Kremžar Jožef, pešpolk 91., ranjen; poročnik Šulc Hugo, pešpolk št. 11, mrtev.

Dnevne novice.

+ Baron Jožef Schwegel umrl. Iz Gorij prihaja poročilo, da je ondi na svojem gradu umrl veleposestnik baron Jožef Schwegel, bivši državni in deželni poslanec. Pokojnik je bil sin slovenskega kmeta, v mladih letih navdušen za svoj rod ter je še kot konzul v tujini bil v zvezi z Jan. Bleiweisom in slovenskimi politikmi. V »Novicah« je priobčeval rodoljubne pesmi in pisal pisma Slovincem iz tujih krajev. Politične razmere in milje, v katerem je

kozneje živel in deloval, so ga pa prinesle v tabor nemške ustavoverne stranke, v kateri je imel velik vpliv in je postal celo eden njenih glavnih voditeljev. V kranjskem deželnem zboru je bil takorekoč glava in vodja kranjskega veleposestva. Zadnja leta se je umaknil iz javnega življenja. Bil je častni meščan mesta Ljubljane. Naj mirno počiva v domači zemlji!

— Procesija v Gorici. V nedeljo, dne 13. septembra, se je iz stolnice na Kostanjevico vršila velika procesija za srečen izid vojske. Procesijo je vodil Nj. ekszellenca knez in nadškof dr. Sedej. Na Kostanjevici je bila slovesna sv. maša. Pobožnega ljudstva je bilo ogromno število.

— Smrtna kosa. V Iški vasi pri Igu je dne 16. t. m. umrl ugleden posestnik Franc Platnar, kateri je bil cerkveni ključar dveh podružnih cerkva in ustanovitelj in odbornik naše posojilnice na Igu. Pogreb bo v petek jutraj ob 6. uri. Blag mu spomin. — V Vrtojbi je umrl grof Oton pl. Clasicini, deželni sodni svetnik v pokolu. — V Gorici je umrla učiteljica gospodična Marija Dobrila. — V Pulju je umrl g. davčni upravitelj Valentin Cvek.

— Na stražo streljal. — Straža napadalec težko ranila. Danes jutraj sta pripeljala dva orožnika iz Brezovice špijonaže osumljenega težko ranjenega mehanika Amerika Panjan, doma iz Siseka, stanujočega v Ljubljani, Dunajska cesta 29. Kolikor je znano, je streljal Panjan s samokresom na stražo, nakar ga je straža z dvema streloma težko ranila.

— Ranjeni in bolniki našega 3. armadnega zbora, objavljeni v listi št. 8 z dne 11. t. m. Od 87. pešpolka: Fr. Blažič, Mostar; Gregor Blemenitaš iz Slatine, Mostar; nadomestni rezervist Franc Bodočnost, Mostar; Tom. Borovšek, Mostar; Martin Vrečko, Sarajevo; Franc Brumski, Sarajevo; Jožef Gril, Mostar; Anton Hozwirk, Sarajevo; Janez Jančar, Sarajevo; Janez Kolerič, Mostar; Janez Kribošek, Sarajevo; Jožef Leskovčik, Sarajevo; Jakob Mlakar, Sarajevo; Andrej Molznik, Mostar; Jožef Oprešnik, Mostar; Janez Orač, Mostar; Vincenc Ostermann, Sarajevo; Gregor Plemenitaš; Franc Polanec; Jakob Polanec; Alojzij Propotnik; Ferdinand Pucke, vseh pet v Sarajevo; Anton Rahun, Zavidovič; Janez Rozman, Sarajevo; Jožef Sitar, Sarajevo; Franc Vorlič, Sarajevo; Karel Zawodsky, Sarajevo; Anton Zavodnik, Sarajevo. Od 47. pešpolka: Gregor Kapun iz Lafersperga. Od 17. pešpolka: Pavel Kassa, Sarajevo; Anton Wolanski, umrl v bolnišnici v Debici. Od 27. pešpolka Štefan Trnčič, Zavidovič. — Do sedaj objavljeni osem popisov ranjenecv in bolnikov skupne vojne informacijske pisarne šteje 7770 imen.

— Umrl je v vojaški bolnišnici v Sarajevu dr. Gustav Bohutinski, odlični profesor gospodarstva na Hrvaškem.

— Ranjenci v Gorici. V rezervni bolnišnici v centralnem semenišču so nastajeni še naslednji ranjenci, ki so došli do 14. septembra: Jožef Čeplak, kanonar 8. top. polka iz Šmartna v celjskem okraju, ima zmečkano levo roko. — Franc Pahor, pešec 27. domobr. polka iz Dola pri Mirnu, ima prestreljeno levo ramo. — Rudolf Grudina, pešec 27. domobr. polka iz Dolenj v Brdih, je obstreljen v levo stegno. — Elija Frankovich, nadom. rezervist 97. pešpolka, obstreljen v desni komolec.

— Dr. Franjo Markovič, hrvatski učenjak in pesnik, je po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti, umrl.

— Na ruskem bojišču padel. Iz gotovega vira se čuje, da je 28. avgusta padel na ruskem bojišču domobranski stotnik Engelbert Busbach, rojen Kranjec in svak veletržca Robert Kollmana v Ljubljani.

Trg cesarja Viljema v Zagrebu. Zagrebški meščanstvo želi, da se kak zagrebški trg naziva Trg cesarja Viljema.

Zadnja volja nemškega princa. Nedavno padli princ Ernst saško-meininski je pred smrtjo na bojišču zapisal v beležnico tole: »Ne pokopljite me v knežji grobnici, marveč skupaj s hrabrimi vojniki v mestu. Priprosti križ zadostuje za sinove Nemčije.«

Vpisovanje in sprejemanje učencev v c. kr. samostojne slov.-nemške razrede v Celju se vrši dne 21. septembra t. l. in sicer od 8. do 10. ure za prvi razred, od 10. ure naprej pa za drugi do šesti razred. Od 10. ure naprej se vrše sprejemni izpiti za prvi razred. — Ponavljalni in dopolnilni izpiti se vrše istega dne od 8. do 10. ure.

Tobak našim vojakom v inozemstvu. C. kr. finančno ministrstvo in kraljevsko ogrsko finančno ministrstvo sta sporazumno dovolili, da dobivajo avstro-ogrskete v inozemstvu tobak v c. kr. in v kraljevih ogrskih tobačnih zalogah po nižjih cenah.

Junaštvo kurjača. »Oester. Lloyd« poroča: Neki kurjač je kuril svoj stroj, ko je ravno krogla zadela vlakovodjo.

Kurjač je nato hitro priskočil in odprl vso paro in z vlakom, ki je vozil municijo Rusom ušel.

Ljubljanske novice.

Ij Prvi pogrebi na bojnem polju ranjenih junakov bodo v Ljubljani te dni. V Ljubljano pripeljejo iz Miskolca na Ogrskem ondi umrlega rez. poročnika Herzmanskega, rodom Ljubljancana. Na ranah je vsled zastrupljenja krvi v deželni bolnišnici umrl vojak 66. ogrskega Polka Mihael Polouka. — V bolnišnici II. državne gimnazije je umrl narednik 97. pešpolka Alojzij Stürm.

Ij Naši ranjenci. V zadnjih dneh so bili sprejeti v garnizijsko bolnico in v bolnico v belgijski vojašnici med drugimi sledeči: Janez Poček, Cerklje, 17. pp.; Janez Japelj, Borovnica, 17. pp.; Franc Plahutnik, Podhruska, 17. pp.; Mihael Kenda, Volče, 27. domobr. p.; Janez Benčina, Bloke, 17. pp.; Janez Pogačnik, Breznica, 27. d. p.; Jožef Tomše, Griže; Janez Bučar, Cerklje, 27. d. p.; Janez Kralj, Mirna peč, 17. pp.; Janez Cudermann, Predoslje; Alois Luckmann, Ljubljana, 27. pp.; Peter Schneller, Stari trg, 17. pp.; Franc Jeraj, Ljubljana, 17. pp.; Jožef Vomberger, Cerklje, 27. d. p.; Štefan Klanc, Podgora, 27. d. p.; Janez Langus, 17. pp.; Janez Lagler, Gradec, 7. top. p.; Osvedek, Škocijan, 27. d. p.; Jožef Kozar, Ljubljana, 17. pp.; Alojzij Velikajne, Dol. Otlica, 27. d. p.; Ignacij Gričar, Trbovlje, 17. pp.; Janez Matičič, Rakek, 27. d. p.; Alojzij Lokan, Tolčane, 17. pp.; Karol Roglič, Litija, 17. pp.; Oskar Krauland, Srednja vas, 17. pp.; Erhounitz, Ljubljana, 17. pp.; Jakob Fortuna, Žiri, 17. pp.; Valentin Hafner, Stara Loka, 17. pp.; Franc Dežman, Jezica, 17. pp.; poročnik Stanislav Lavrenčič, Postojna, 17. pp.; Ivan Rum, 97. pp.; Anton Perhaj, 17. pešpolk.

Ij Prisiljenci kranjske deželne prisilne delavnice so prosili ravnateljstvo, da bi tudi oni iz zaslužnega denarja prispevali k »Rdečemu križu«. — Ravnateljstvo je z veseljem ustreglo tej blagi prošnji in poslalo po poštni hranilnici znesek 236 K 95 vin. »Rdečemu križu«. Razen tega sta še dva prisiljenca darovala skupni znesek 3 K 50 vin. za družine vpoklicanih vojakov. — Tudi med prisiljenci živi duh patrijotizma!

— Srebrna poroka. Gosp. Franc Jeram, vratar v dež. dvorcu obhaja danes petindvajsetletnico poroke s svojo soprogo Heleno roj. Demšar. Ta pomembni dogodek je praznoval s sv. mašo, ki jo je služil danes ob 5½ uri jutraj č. g. Pater Ernest v prijazni cerkvi na Rožniku, pri kateri so jubilar, njegova soproga in 14letni sin tudi prejeli zakramente sv. obhajila. G. Jeram je sedaj že 24. leto nepretrgoma v deželni službi in je vkljub prejšnji naporni službi v prisilni delavnici še vedno prav čvrst in zdrav. Dal mu dobrotni Bog dočakati tudi še zlate poroke!

Ij Črnovojniškega zglaševanja letos meseca oktobra ne bo.

Ij Železniški nadsprevodnik v pokolu g. Podkrajšek, katerega so nekaj dni pogrešali, se je že javil, da je čil in zdrav. Napravil je obisk, s katerega se je že vrnil.

Razna poročila.

CESAR SPREJEL VOJNO KOKARDO.

Dunaj, 16. septembra. (Kor. urad.) Urad za vojno pomoč je poklonil po dvornem ceremoniarju cesarju zbirko svojih izdelkov, ki jih razpečava v človekoljubne namene. Cesar je milostno sprejel to kolekcijo in vzel vojno kokardo. Obenem je naročil, naj se to javno naznani.

POMOČ ZA BEGUNCE IZ GALICIJE.

Dunaj, 16. sept. (Kor. urad.) Dunajski listi priobčujejo razglas in oklic za pomoč za galijske begunce. Podpisali so oklic: Grof Stürgh, več ministrvov, državnih in deželnih poslancev iz Galicije, župan Weiskirchner.

ČLOVEKOLJUBNOST NADVOJVODE.

Sarajevo, 16. sept. Kor. urad. Nadvojvoda Friderik in Izabela sta darovala za razne človekoljubne namene v vojski 10.000 K.

ODLIKOVANJE NADVOJVOVINJE MARIJE TEREZE.

Dunaj, 16. septembra. (Kor. urad.) Nadvojvoda Franc Salvator, protektor »Rdečega križa«, je podelil nadvojvodinji Mariji Terezi srebrni križ, častno odlikovanje Rdečega križa za nje velike človekoljubne zasluge.

VOJNA KREDITNA BANKA NA DUNAJU.

Dunaj, 16. septembra. Dunajska trgovska zbornica je ustanovila vojno kreditno banko z osnovno glavnico 6 milijonov kron. Zbornica jamči za eventualne izgube do 2.000.000 K.

ZA ODPRAVO MORATORIJA.

Budimpešta, 16. sept. (Kor. urad). Zveza ogrskih industrijcev je imela posvetovanje o moratoriju. Izrekla se je želja, da bi se moratorij, ki ugasne s 1. oktobrom, podaljšal le za malo časa in da bi se nekoliko omejili. Naj bi industriji in banke sploh v tem oziru povedali svoje mnenje. Dolžniki naj bi plačevali obresti in amortizacijske zneske vsaj deloma. Uložniki naj bi razpolagali s svojim denarjem pri denarnih zavodih vsaj do gotove meje in vsote. Ti nasveti so se predložili justičnemu ministru.

HRABRI ITALIJANSKI VOJAKI.

Trst, 16. septembra. Poslanec Bugatto konstatira v italijanskih listih kraljevine, da so se avstrijski Italijani v zadnjih bojih zelo hrabro in zvesto vojskovali.

PATRIOTIČEN SRB.

Sarajevo, 16. sept. (Kor. urad) Srbski kmet Jurij Mitrović iz Drakulnice je odstopil nabiralni komisiji za konje dva lepa konja z vozom vred. Pred komisijo je rekel: »Pod avstrijskim cesarjem sem si zbral skupaj vse, kar imam. Hvala mu zato! Sedaj ko pa on sam potrebuje, mu dam vse na razpolago. Na ljudi so naredile te besede velik utis.

PARNIK SE JE POTOPIL.

Göteborg, 16. sept. (Kor. urad). Parnik »Tua« je srečala prejšnjo sredo neka angleška križarica in ga potopila. 5 oseb je utonilo, 3 so se rešili. Med njimi je tudi kapitan.

12 FRANČISKANOV VSTOPILO V POLJSKE LEGIJE.

Krakov, 14. septembra. Listi poročajo, da je vstopilo v poljske legije 12 frančiskanov. Vstop so jim njih predstojniki dovolili.

MILIJON SMODK VOJAKOM V NEMČIJI.

Berolin, 16. septembra. Poročalo se je, da je nemški cesarjevič pozval prebivalstvo, naj daruje vojakom smodke, svalčice in tobak. Poziv je dosegel popoln uspeh. Do nedelje je došlo že cel milijon smodk, nadalje 100.000 cigaret, veliko ovojev tobaka in denaria za nakup tobaka.

BEDUINSKI ROPARJI TEPENI.

Tripoli, 15. septembra. (Privatno.) Vladno karavano, namenjeno v Fezzan, so v Ghibli pri El Fati napadli beduinski roparji, ki so že preje oropali neko zasebno karavano. Malemu oboroženemu spremstvu, sestavljenemu iz Eritrejcev in Libijcev, se je posrečilo, roparje pognati z znatnimi izgubami v beg. Italijanske izgube so: 2 častnika, 3 belokožni vojaki in 8 vojakov afriških čet.

Ranjenci v Gorici.

Čez ravnobolnišnice se nahajajo na novo še naslednji ranjenci: Kvirin Muchiut iz Medeje v Furlaniji, Rudolf Igante iz Motovuna v Istri in Luisa Avgust iz Mariana v Furlaniji — vsi od 27. domobr. polka. Rudolf Lašček, enoletni prostovoljen 47. pešpolka iz Ajbe na Kanalskem Ernst Miniussi iz Tržiča in Milan Martelanc iz Gorice — oba od 27. domobr. polka. — V vojaški bolnišnici leži Anatol Manjago od 27. domobr. polka, ki je obstreljen v komolec. Doma je iz Gorice. V domačijah se nahajajo: Karl Šfiligoj od 27. domobr. polka iz Barbane-Fojane v Brdih, ranjen s šrapnelom, Rudolf Kolarčič od 27. domobr. polka ima prestreljeno roko. Stanuje v Gorici na Kornu. Al. Jelerčič od 27. pešpolka iz Renč ima strel v levi nogi. — Evg. Holda (doma iz Ljubljane) od 27. domobr. polka je ranjen v peto. — Mnogo lahkkih ranjencev se vrača iz zunanjih bolnišnic naravnost domov, kjer bodo nekaj tednov na dopustu.

Slovenskim fantom za slovo!

Odkar je izbruhnila grozna svetovna vojna, stoji v ospredju pred vsemi stanovi stan brambovcev domovine, vojaški stan. Od orožja in duha naših vojakov je odvisna bodočnost naše domovine. Ker pa je vojak tem izvrstnejši, čim bolj ga prevzema ljubezen do Boga in domovine, se je v zadnjem času začela naša javnost, zlasti preč. duhovščina, s prevzviš. gosp. knezoškofom ljubljanskim na čelu živahno

zanimati in uspešno zavzemati za vojake; priredilo se je že več tečajev in duhovnih vaj za rekrute. Pri tem delu se je splošno začutila potreba po primernih knjižici, ki bi prirediteljem rekrutskih tečajev lahko služila v podlago pouka in bi spremljala kot zvest tovariš in zanesljiv svetovalec mladega fanta v nevarni vojaški stan. Na poziv prevzviš. gosp. knezoškofa se je tedaj lotil dela bivši aktivni vojak g. kaplan J. Hafner in spisal krasno knjižico: **Slovenskim fantom za slovo in pot v cesarsko službo** (str. 314). Knjižica ima dva dela: v I. delu (strani 163) podaja pisatelj cesarskim fantom v desetih poglavjih — kakor pravi v uvodu — svete nauke, pridobljene po lastni izkušnji in prebiranju knjižic, namenjenih vojakom drugih narodnosti; v II. delu (str. 138—314) pa so zbrane molitve za čas miru in za čas vojske, deloma nalašč za vojaške stanovske razmere prirejene (n. pr. krščanski vojak četrt ure na častni straži pred Najsvetejšim, ali: Umirajočega vojaka pogovor z Bogom itd.). — Kakor vsebina, je tudi oblika in vezava prirojena vojakovim potrebam; spravi jo lahko v napremni žep, ne da bi ga kaj obtežila. Kako potrebna je ta knjižica vsakemu vojaku, pričajo besede gosp. knezoškofa: »Starši, poskrbite, da si jo omisli vsak vojaški novinec. Priporočite jo svojim sinovom, naj jo čitajo in prečitajo takoj, ko so potrjeni in bodo že poučeni odšli v službo. V službi naj se točno po njej ravnaajo, pa bodo ostali zdravi na duši in na telesu, sebi v časno in večno korist, staršem v veselje in radost, domovini in cesarju v slavo in ponos.« (»Slovenec«, 11. sept. 1914.) — V sled tiskarskih ovir ni mogla knjižica biti natisnjena pred izbruhom vojske. Naj tisti, ki so jo že prej zahtevali, blagohotno to zamudo oprostite in v prid našim vojakom in domovini poskrbite, da čimprej vsak vojak, zlasti pa vsak rekrut, prepotrebno knjižico dobi v roke. — Cena je kolikor sploh mogoče nizka in znaša za trpežno a lično vezavo 1 K 20 vin., za šagrin z zlato obrezo 2 K 20 vin., za najfinejšo vezavo z upogljivimi platnicami 3 K 20 vin.

Prodaja se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana, 15. septembra 1914.

Predsedstvena naznanila.

Sejo vodi župan dr. Ivan Tavčar, c. kr. vladno zastopa c. kr. vladni svetnik Kremenšek.

Na strani, kjer sede občinski svetovalci S. L. S., je bilo precej praznih prostorov. V vojni službi so občinski svetniki S. L. S.: dr. Ivan Zajec, Jernej Ložar, Anton Rojina, Tomaž Novak; od liberalnih občinskih svetnikov sta v vojni službi profesorja Reisner in Pipenbacher; od Nemcev inž. Schmitt.

Občinski svetniki S. L. S. so vsi prišli k seji s črnorumenimi kokardami.

Župan prečita pismo gospe Kristanove, ki naznanja, da je Etbir Kristan za eno ali za dve leti izpremenil trajno svoje bivališče in odpotoval v Ameriko. Njegov občinski mandat je s tem ugasnil; župan pokliče zato k bodoči seji njegovega namestnika g. Minarja. Župan nato pozdravlja hrabre naše armade, izraža jim svoje trdno zaupanje v zmago za pravično stvar. — Nadaljuje: 20. avgusta je zatisnil svoje oči Njegova Svetost sv. Oče papež Pij X. Izrekel sem ob tej priliki svoje sožalje prevz. g. knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču in ga naprosil, naj naše globoko sožalje potom dunajske nunciature Apostolski Stolicy izrazi. Prečita zahvalno pismo ljubljanskega knezoškofa in obvestilo o zahvali nunciature na Dunaju in izrazi kot župan svojo udanost Njegovi Svetosti sv. Očetu papežu Benediktu XV.

Župan prečita nato Najvišjo zahvalo povodom cesarjevega rojstnega dne. Popisovanje prebivalstva v Spodnji Šiški se je končalo 31. julija. Stanovalec se je naštel 5700. Ljubljani je torej prirastlo okroglo 6000 prebivalcev.

Poroča nato, da je občina najela pri deželni banki posojilo 1.100.000 kron. Finančno ravnanjstvo je dovolilo za 900.000 kron posojila prostost pristojbin, za 200.000 kron pa ne, ker je ta vsota namenjena za ureditev mestnega pogrebnege zavoda. Na predlog občinskega svetnika Novaka se soglasno sklene, da se vloži proti odloku priziv, ki naj ga magistrat napravi.

Župan prečita končno zahvalo deželne odbora, ker je magistrat prepustil Rudolfinumu izkopine, ki so se našle ob zgradbi kanala na Karlovski cesti.

Nato je župan dr. Tavčar podal obširno poročilo o delih mestnega magistrata za časa mobilizacije, kar je našim čitateljem že itak znano iz notic in oglasov v našem listu.

Poročilo se je z dobro-klici sprejelo na znanje.

Poročila personalnega in pravnega odseka.

(Poročal obč. svetovalec dr. Novak.)

V upravni odbor mestne hranilnice se izvoli obč. svetnik Kraigher, ker je izstopil obč. svetnik Kavčič. — Spominska ustanova glede na ustanovno pismo za rajnega nadvojvodo Franca Ferdinanda in nadvojvodinje Hohenberške za brezplačno mesto na c. kr. mornariški akademiji na Reki se še ne odda; župan prečita pismo s katerim se zahvaljuje mornariška sekcija c. in kr. vojnega ministrstva za patriotičen sklep, želi, da bi se ustanovno pismo v nekaterih podrobnostih še izpremenilo, o čemur bo še odsek sklepal. — C. kr. priv. južna železnica je doposlala magistratu dopis glede na fijkarska stojišča pri glavnem kolodvoru, čes, da naj se mestna občina pogaja z železnico za najemnino, ker stoji fijkarji na svetu železnice. Sklene se, da se vsa pogajanja z južno železnico v tej zadevi odklonijo.

Stavbne zadeve.

(Poroča obč. svet. dr. Novak.)

Poročilo mestnega stavbnega urada glede na regulačni načrt se za eno sejo odstavi z dnevnega reda. — Prizivu Frana Drogeniga proti odloku magistrata o prezidavi njegove hiše št. 23. na Mestnem trgu se ugotovi in se razpiše v zadevi nov komisijski ogled. — Priziv Terezije dr. Peganove o napravi hodnika ob njeni hiši v Marmontovi ulici se odkloni. — Robertu Smielovskemu se dovoli, da postavi ob Privozu dvonadstropno hišo. — Samostojni predlog obč. svetovalca Zupančiča in istopredmetna prošnja gospod. napred. društva za št. Jakobske okraj o razširjenju Dolenjske ceste ter mostu čez Grubarjev kanal, oziroma o napravi novih hodnikov na tem mostu se smatra za nujno zadevo in stopi občina tozadevno v dogovor z vlado, ki je lastnica Dolenjske ceste in mostu čez Grubarjev kanal. — Ker so se udeleženci negativno izjavili o samostalnem predlogu obč. svetovalca Jegliča glede na zvezo Cojzove ceste z Nadvojvode Evgena cesto, se predlog odkloni. — Odpišejo, oziroma znižajo se predpisi raznim strankam, med njimi tudi dvema iz Šiške radi večje porabe vode iz mestnega vodovoda.

Župan zaključi sejo.

V tajni seji

je bil na podlagi sklepa občinskega sveta iz leta 1913, na podlagi internega razpisa mestni stavbinski urad tako-le urejen: Načelstvo stavb. urada je dobil stavb. svetnik inženir Prelovšek, ki je dobil naslov načelnik stavb. urada; praktikant Mačkovich je imenovan za stalnega stavb. pristava v X. činovnem razredu; inž. Zupanc za nadkomisarja v VIII. čin. razredu; za komisarja v IX. čin. razredu Poženel; za praktikanta volonter Miklič; za stavb. asistenta v XI. čin. razredu sta imenovana of. Senčar (v II. plač. stopnji) in Kunaver (I. plač. stopnja). VIII. čin. razred z naslovom magistratni pisarniški ravnatelj je dobil g. Barle; of. Šebenik je imenovan za pristava v IX. čin. razredu; oficijal Jakob Kessler za magistratnega pristava; za oficijale v X. čin. razredu asistente: Al. Sežun, Al. Verhovc, Viktor Ciuha in Tomažič. — Janko Javornika, ki je pobegnil, se odpusti iz službe. — Prošnji Dražila in

Št. 17.150.

Razglas.**Prodaja premoga revnejšim slojem.**

V smislu sklepa »Aprovizornega odseka občinskega sveta ljubljanskega« z dne 7. septembra 1914 se naznanja, da bo oddajala »Mestna posredovalnica za živila in kurjivo« v svrhu, da se omogoči revnejšim slojem z ozirom na obstoječe vojno stanje in bližajočo se zimo nakup premoga za nižjo ceno kot je sedanja tržna cena, počeni s 15. septembrom več vrst premoga na tukajšnjih kolodvorih neposredno iz železniških vozov.

Naročila na premog se sprejemajo v srednjem posloplju mestnega magistrata (pritličje levo) vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od osmih zjutraj do dvanajstih popoldne. Tam se dobijo proti takojšnjemu plačilu nakaznice za naročeni premog.

Za vsakih 50 kg mirnskega kosovnega premoga je plačati 84 vin., za 50 kg šentjanskega kosovnega premoga K 140 in za 50 kg šemniškega kosovnega premoga K 124. Užitnina v teh cenah ni zapopadena. Uvoz premoga v mesto je do 50 kg užitnine prost.

Premog se oddaja in sicer: šentjanski in mirnski na dolenskem kolodvoru v skladišču, ki je odprto vsak dan, izvzemši praznike in nedelje od sedmih zjutraj do sedmih zvečer, šemniški premog na južnem kolodvoru na posebej v ta namen določenem prostoru ob cesti na Južno železnico. Čas oddaje te vrste premoga se bo za vsak železniški voz zase napovedal.

Premog se oddaja na kolodvorih le proti pravilno izstavljeni nakaznici mestnega magistrata in v najmanjših količinah po 50 kg.

Stranke se opozarjajo, da si imajo dostavitev premoga na dom obskrbeti same. Mestna posredovalnica premoga na dom ne bo dovažala in tudi ne izposojevala vreč.

Vsako željo in pritožbo glede prodaje premoga, zlasti glede kakovosti in teže, je nasloviti na mestni tržni urad.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 11. septembra 1914

Ježa se odklonita. — Podžupan dr. Triller je poročal, da je nekoč občinski svet arhitektu Kochu priznal s posebnim dekretom akademične študije. Večina je sprejela predlog podžupana dr. Trillerja, katerega je podpiral g. Pammer, da se arhitekta Kocha pomakne v VII. čin. razred in mu da naslov magistratnega svetnika. — Sklene se, da se služba šolskega sluga v Spodnji Šiški razpiše. — Obč. svet se izreče za prenos gostilničarskih koncesij Neže Slova na Sv. Petra cesti, Val. Sitarja iz Hradeckega vasi na Nadvojvode Friderika cesti št. 3, Avg. Weber (Kržišnik) iz Stritarjeve ulice na Cesto v Rožno dolino št. 42, Neže Kukman v Hradeckega vasi št. 44 in kavarniško koncesijo g. Iv. Stritarja na Radeckega cesti. Ne dovoli se prenosa gostilniške koncesije Jos. Supinove v Cerkeno ulico št. 21. Odklonita se prošnji Iv. Bitenca za tiskarniško koncesijo v Spodnji Šiški in Ant. Težaka za gostilniško koncesijo. Dovolj se dimnikarska koncesija M. Striclu, kateremu na korist odstopi koncesijo njegova mati.

Sprejmejo se

dijaki

na stanovanje. — Zračno in prostorno stanovanje. Vrt na razpolago. Naslov na upravo »Slovenca« pod števil. 2750.

Kje pustite brusiti?

Ivan Kraigher
Židovska ulica št. 4

je prvi umetni in fini brusač. Brusi stroje za striženje las in konjskih griv z elektr. obratom. Prodaja tudi najfinejše britve, škarje, nože in drugo.

Ker nimam nikakega pomočnika in raznašalca, prosim cenj. odjemalce, da sami prineso delo v mojo delavnico. 2751

Trgovski vajenec

se sprejme takoj pri tržki K. Werli, trgovina špecerije in železnine v Cerknici. 2748

Ženitna ponudba

Državni uradnik se želi seznaniti radi ženitve z lepo mlado Belokranjico. Dopisi, če mogoče, s sliko pod »Dom 2749« na upravništvo Slovenca.

Velike Kantine Corazza

ki se nahajajo v bogatih vinogradih, preskrbljene z modernimi stroji, prevzemajo naročila

za izdelovanje mošta in vina

z dobro pogodbo na račun tretjih oseb.

Kantine Corazza, Levade, p. Montona, Istra.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonske mostove, strope itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povojno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo središnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in soliano.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

NOVI ZEMLJEVIDI BOJIŠČ.

Generalni zemljevid Evropskega bojišča s poštnino vred 1 K 10 v.

Zemljevid srednje Evrope, merilo 1 : 5.000.000 z raznimi statističnimi podatki o prebivalstvu in vojni moči posameznih držav s poštnino vred 1 K 30 vin.

Zemljevid Evrope, merilo 1 : 7.500.000 s poštnino vred 2 K 60 v.

Zemljevid Nemško - francoskega bojišča, merilo 1 : 800.000 (Peuker) s poštnino vred 2 K 50 vin., je zelo fin zemljevid.

Zemljevid Nemško - francoskega bojišča, merilo 1 : 600.000, s poštnino 1 K 40 vin.

Zemljevid Avstrijsko - ruskega bojišča, merilo 1 : 1.000.000, s poštnino 1 K 30 vin.

Zemljevid zahodno Ruskega bojišča, merilo 1 : 2.000.000, obsega vso zahodno Rusijo, vzhodno Avstrijo in del Rumunije in Nemčije, s poštnino vred 2 K 60 vin.

Zemljevid svetovnega prometa, 3. natis, merilo 1 : 45.000.000 z raznimi statističnimi podatki za vse države na svetu s poštnino 2 K 70 vin. Ta zemljevid ima tudi odobrenje od c. kr. ministrstva za bogočastje in pouk.

Zemljevid Srbije, Črne gore in drugih Balkanskih držav, merilo 1 : 250.000 velja 2 K.

Ta zemljevid damo brezplačno vsakemu, ki naroči knjigo »Vojska na Balkanu«, spisala c. kr. profesorja dr. F. Šarabon in A. Sušnik. Cena za elegant. broš. knjigo je 6 K 50 vin. Knjiga je zelo zanimiva in poučna in bogato opremljena s slikami, načrti, zemljevidi in tabelami. Kdor ima že zemljevid Srbije si lahko knjigo še naroči in mu je treba doplačati samo še 4 K 50 vin. za broširan izvod.

KATOLIŠKA BUKVARNA v Ljubljani.

Pritlična hiša

v mestu ali predmestju v Ljubljani z 3 ali 4 sobami, kuhinjo in pritliklinami, z ograjenim vrtom in dvoriščem, oziroma stanovanje zgoraj navedenim prostorom primerno, se išče v najem.

Ponudbe se prosi pod: Hiša št. 400 pošto ležeče Ljubljana. 2679 6

Brezplačno

naučim vsakega fotografovati, kdor kupi pri meni (2006)

fotografični aparat.

Fote-manufaktura in drogerija

„ADRIJA“

zaloga fotografskih aparatov in potrebin

LJUBLJANA

Selenburgova ul. 5.

Kontoristinja

z večletno prakso, večja slovenskega, nemškega in laškega jezika ter vseh pisarniških del, išče primerno službo. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe pod „H. G. 2726“ na upravn. tega lista.

OVČJO VOLNO

vsakovrstno, posebno najboljše kvalitete, kupuje po dobrih cenah 2735 3

I. Grobelnik v Ljubljani.

Vzorci in cene naj se takoj pošljejo.

Med

zlatorumen trčan, z jamčeno čist v dežicah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8-50.

Čebelarica 3944 Ilirska Bistrica.

Idilična vila

elegantno opremljena, 8 stanovanjskih prostorov, lep vrt, se proda za 45.000 K. Ponudbe pod »E. 45« na upravn. št. »Slovenca«. 2723 3

1 ali 2 dijaka

se sprejmeta na stanovanje. Ilirska ulica št. 19, II. nadstropje, desno.

Odda se takoj ali pa za novembrov termin

stanovanje

obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in pritliklin. Več se zve v Spodnji Šiški št. 22. 2719 3

Sloviti Favorit

modni album

jesen in zima 1914 je ravno izšel.

Cena 95 v, s pošto K 1-05.

2714

Dobiva se pri

M. Ranth, Ljubljana.

Glavno zastopstvo za Kranjsko, kjer so vedno v zalogi vsi favoriti predmeti in vzorci. — K vsaki naročbi naj se doda tudi 10 vin. za poštnino.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 452.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga se blagovolite obrniti na turdjo

A. & E. Skaberné,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno

obstoji od leta 1883.

Jedno nizke cene

Naznanilo

o pričetku novega šolskega leta 1914/15 v uršulinskih dekliških šolah v Ljubljani.

V uršulinskem učiteljskem, notranji petrazredni ljudski šoli (vadnici) in trirazredni meščanski šoli, v vnanji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski šoli se prične šolsko leto 1914/15 dne 21. septembra 1914 s slovesno sv. mašo v čast Sv. Duhu.

Vpisovalo se bo za notranjo in vnanjo šolo 18. in 19. septembra od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne; dne 20. septembra pa le od 8.—12. ure dopoldne v uršulinskem samostanu (na portu), Kongresni trg 18.

Za otroški vrtec pa je vpisovanje 13. septembra od 8.—10. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne; 14. in 15. septembra pa od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne. S 16. septembrom se začne redni pouk. V otroški vrtec se sprejemajo deklice in dečki.

V uršulinski gospodinjki šoli se začne pouk 1. oktobra s sv. mašo, za vpisovanje pa je prilika ves mesec september v uršulinskem samostanu, Kongresni trg 18.

Vse imenovane uršulinske šole imajo pravico javnosti.

2719

Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani.

Nagavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v

specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10

Solidna postražba

Velika izbira

Št. 1470/m. š. sv.

2739

Razglas o pričetku šol.

Na mestnih ljudskih šolah in sicer: na I., II., III. in IV. mestni deški ljudski šoli, na mestni nemški deški ljudski šoli, na pomožnem oddelku IV. mestne deške šole, na mestni slovenski deški in na mestni nemški dekliški šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1914/15

dne 21. septembra 1914

s klicanjem sv. Duha in z rednim šolskim poukom.

Vpisavalo se bode dne 18., 19. in 20. septembra 1914 v šolskih poslopih mestne slovenske dekliške šole na Sv. Jakoba trgu št. 1, II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti št. 5. in pa c. kr. državne gimnazije z nemškim poučnim jezikom v Beethovnovi ulici od 8. do 12. dopoldne, oziroma od 2. do 6. ure popoldne, in sicer:

za I. mestno deško ljudsko šolo na mestni slovenski dekliški šoli od 2. do 6. ure popoldne,

za II. mestno deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. ure dopoldne,

za III. mestno deško in pa za mestno nemško deško šolo na II. mestni deški šoli od 2. do 6. ure popoldne,

za IV. mestno deško šolo na mestni slovenski dekliški šoli od 2. do 6. ure popoldne,

za mestno slovensko dekliško šolo na lastni šoli od 8. do 12. dopoldne,

za mestno nemško dekliško šolo na c. kr. državni gimnaziji z nemškim poučnim jezikom od 2. do 6. ure popoldne,

za pomožni oddelk IV. mestne deške ljudske šole na II. mestni deški šoli od 8. do 12. ure dopoldne.

Pouk bo nerazdeljen dopoldanski, oziroma popoldanski. Vršil se bo pa izmši pomožni oddelk dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne pa od 1. do 5. ure, in sicer:

Za I. mestno deško šolo na mestni slovenski dekliški šoli od 1. do 5. ure popoldne; za II. mestno deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. ure dopoldne, za III. mestno deško šolo na II. mestni deški šoli od 1. do 5. ure popoldne; za IV. mestno deško šolo na mestni slovenski dekliški šoli od 1. do 5. ure popoldne; za mestno nemško deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. ure dopoldne; za mestno nemško dekliško šolo na c. kr. državni gimnaziji z nemškim poučnim jezikom od 1. do 5. ure popoldne. Za pomožni oddelk se bo poučevalo na II. mestni deški ljudski šoli od poldevetih do pol-dvanajstih dopoldne.

Na mestni trirazrednici na Karolinski zemlji se prične pouk ob normalnem času in se je to že objavilo v posebnem razglasu.

Na šišenski deški in dekliški osemrazrednici se prične s poukom kasneje, kar se bo svoj čas objavilo v posebnem razglasu.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se v mestne šole ne bodo sprejemali.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,

dne 11. septembra 1914.